

J E L E N K O R
P O L I T I K A I T E K I N T E T B E N

A' K É T H A Z A ' S K Ü L F Ö L D
H Í R L E V E L E I B Ó L

S Z E R K É Z T E T I ' S

É R T E S Í T Ő

T O L D A L É K K A L K I A D J A

H E L M E C Z Y M I H Á L Y .

1. évi folyamata

Második fele.

1585

P E S T E N ,

L A N D E R E R K Ö N Y V N Y O M T A T Ó I N T É Z E T É B E N .

1 8 3 2 .

ЖЕЛЕНКО

ПОЛИТИКАЛ ТЕКНИТЕН

А. КЕТ НАНА В КОПОД

НИРЛЕВЕЛЕР

СЕРКЕЗТЕН

ЭР Т Б 2 1 0

ТОДАККАЛ РАДА

БЕЛЛЕГЕЛ БЕНАЛ

А. КЕТ НАНА

А. КЕТ НАНА

1888

П Е С Т Е Н

ЛАДЕРЕР КӨНУНУОНТАТО ИНТЕРЕН

1 8 8 8

53

Fo

kar
21
gró
5di
bel
vez

vég
Tó
vén
hes
tet
köt
lü
dél
nác
tan
tal
sas
me
mu
má
's
ban
tit
doz
fej
got
osz
val
ka
gés
csa

J E L E N K Ö R.

53. szám

Pest, szerda. Julius 4.

1832.

Foglalat: Magyarország (Kinevezés. A' Budapest közötti állóhid-építés ügyét ajánlja tek. Pest vmgye az Ország Törvényhatóságának. Ipolysági nagy tűz. Jolsvai vásár Gömörben). Anglia (készületek követválasztásra. Wellington megcsufoltása. 65dik protocollum). Franciaország (a' chouanok hódolása. Haditörvényszéki ítéletek. A' berry hgné Párisban volta. Gazette de France elmékedése. Chateaubriand, Hyde de Neuville 'sBerrier foglyoskodása). Belgium (Goblet jegyzéke a' Conferentiához). Németország (bajor királyi rendelés rajnamellékre nézve Nassani hgségi tilalom 's több más). Olaszország. Görögország. China. Elegyhírek. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYARORSZÁG.

Fels. Királyunk. gróf Czernin cs. kir. fő kamarás legalázatosb előterjesztésére, junius 21diki legfentebb határozata szerint Galánthai gróf Eszterházy György val. cs. aranykulcsost 5dik Ferdinand ifju Királyunkhoz szolgálatbeli kamarássá méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

A' Budapest közötti állóhid-építés ügyében.

A' hidegyesület a' szándék sikeresbitése végett T. pest vmgyéhez (hogy az ország tek. Törvényhatóságát általa szokott rend és törvényes mód szerint az e' tárgyi részvétre kérhesse meg) következőleg folyamodott: „Tekintetes Rendek! Mi alulirtak buzdíttatván azon kötelesség-érettül, mellyel minden jobb keblü hazafi háladatos szívvvel vonzódik anyaföldéhez, e' folyó esztendő Büjtelő haván tanácskozássra állánk össze „kinyomozni 's kitanulni: vallyon Pest-Buda városit állóhid által nem lehetne é összekapcsolni?“ — A' társaság, melly e' célra egyesült, igen is jól ismervén tehetsége parányiságát, — a' feltett munkának ellenben óriási létét, de bizván más részrül egyedül honszeretet ébresztette 's állhatatos kebelben fekvő tiszta szándékában, azon határozással kezdé meg vizsgálatit: akár jutalmazná tökéletes siker a' fáradozást, akár nem, de minden esetre olly kifejtésre birni 's világos tisztába hozni a' dolgot, mellynél fogvást a' tárgy természetes elosztása szerint kiki tudhassa annakutána, mi valódi 's lehetőleg bizonyosan elhatározott oka, hogy eddig téli napokban nem ritkán egész hazánk két darabra van vágva, 's nincsen csak egyetlenegy olly egybekötő kapocs is egész

honunkon keresztül, melly azt, az elemek viharinak ellenállván, mindenkorra egy elbomolhatlan egészé tenné. Hathatósan megpendíteni, 's minden oldalrul felfogni e' tárgyat, 's legösszabb esetben szerencsésbeknek adni át a' fonalat ott, hol az kezeinkbül kiesett: im ez vala, 's nem több, Tekintetes Rendek, a' minek megfelelésére 's feloldására biztunk magunkban.

A' társaság e' célnak elérhetése végett ohajtásit mindenek előtt szeretett Nádorunknak jelenté be hódoló tisztelettel, annak bölcs tanácsa 's hathatós pártfogásaért legőszintébb bizodalommal esedezvéen. A' fenséges Hercegnek országszerte ismértes kegyessége igyekezetünket különös buzgósággal előmozdítani méltóztatott, 's minekünk — midőn legmélyebb köszönetünket Ó Fenségének ezenel bemutatjuk — szerencsénk van egyszersmind a' Tekintetes Rendek előtt jelenthetni, hogy mélyen tisztelt Nádorunk kegyelméből a' társaság most már mind azon előtervek birtokában van, mellyek legfelsőbb parancsából az Építő Igazgatóság—Aedilis Directio — által csupán e' célra, eléggé nem dicsérhető szorgalommal 's pontossággal készítettének, 's mellyek a' folytatandó munkának szükséges és biztos alapit alkotják, ugy annyira, hogy midőn most a' Dunának két város-közti mélysege, sebessége, áradásinak phasisai, feneké 's a' t. legpontosabban ismérve vannak, 's ezen kívül e' tárgy körül a' mult idők tapasztalási is összeszedettek, — fontos okonál fogva, legnagyobb hihetőséggel állíthatják az alulirtak, hogy egy állóhidnak Pest és Buda-közti physikai létesítése előttök többé nincs a' lehetlenségek során.

JELLENKÖR

POLITIKAI TARKINTATÁS

A KÖZTARSASÁG KÖZTUD

HIRLEVELEIBŐL

ÁRNYALÉNYEK

ÉRTÉKELÉS

A TÖRÖKORSZÁG KÖZTUD

ÁRNYALÉNYEK

híradás

1832

1832

PÉSTEN

JANOS KÖNYVNYOMTATÓ INTÉZÉS

1832

53.

F. o. g.

kam
21d
gró
5dil
beli
vez

vég
Tör
vén
hes
tete
köt
lü
dél
nác
tan
tal
sas
me
mu
má
's
ba
tit
do
fej
go
os
va
ka
gé
cs

J E L E N K Ö R.

53. szám

Pest, szerda. Julius 4.

1832.

Foglalát: Magyarország (Kinevezés. A' Budapest közötti állóhid-építés ügyét ajánlja tek. Pest vmgye az Ország Törvényhatóságának. Ipolsági nagy tűz. Jolsvai vásár Gömörben). Anglia (készületek követválasztásra. Wellington megcsufoltatása. 65dik protocollum). Franciaország (a' chouanok hódolása. Haditörvényszéki ítéletek. A' berry hgné Párisban volta. Gazette de France elmékedése. Chateaubriand, Hyde de Neuville 's Berrier foglyoskodása). Belgium (Goblet jegyzéke a' Conferentiához). Németország (bajor királyi rendelés rajnamellékre nézve Nassaui hgségi tilalom 's több más). Olaszország. Görögország. China. Elegyhírek. Pénzfolyamat. Gabonaár.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Fels. Királyunk gróf Czernin cs. kir. fő kamarás legalázatosb előterjesztésére, junius 21diki legfentebb határozata szerint Galánthai gróf Eszterházy György val. cs. aranykulcsost 5dik Ferdinand ifju Királyunkhoz szolgálatbeli kamarássá méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

A' Budapest közötti állóhid-építés ügyében.

A' hidegyesület a' szándék sikeresbitése végett T. pest vmgyéhez (hogy az ország tek. Törvényhatóságát általa szokott rend és törvényes mód szerint az e' tárgyi részvételre kérésse meg) következőleg folyamodott: „Tekintetes Rendek! Mi alulirtak buzdíttatván azon kötelesség-érettül, mellyel minden jobb keblü hazafi háladatos szívvvel vonzódik anyaföldéhez, e' folyó esztendő Bűjtelő haván tanácskozássra állánk össze „kinyomozni 's kitanulni: vallyon Pest-Buda városit állóhid által nem lehetne é összekapcsolni?“ — A' társaság, melly e' célra egyesült, igen is jól ismervén tehetsége parányiságát, — a' feltett munkának ellenben óriási létét, de bizván más részről egyedül honszeretet ébresztette 's állhatatos kebelben fekvő tiszta szándékában, azon határozással kezdé meg vizsgálatit: akár jutalmazná tökéletes siker a' fáradozást, akár nem, de minden esetre olly kifejtésre birni 's világos tisztába hozni a' dolgot, mellynél fogvást a' tárgy természetes elosztása szerint kiki tudhassa annakutána, mi valódi 's lehetőleg bizonyosan elhatározott oka, hogy eddig téli napokban nem ritkán egész hazánk két darabra van vágva, 's nincsen csak egyetlenegy olly egybekötő kapocs is egész

honunkon keresztül, melly azt, az elemek viharinak ellenállván, mindenkorra egy elbomolhatlan egészsé tenné. Hathatósan megpendíteni, 's minden oldalról felfogni e' tárgyat, 's legrosszabb esetben szerencsésbeknek adni át a' fonalat ott, hol az kezeinkből kiesett: im ez vala, 's nem több, Tekintetes Rendek, a' minek megfelelésére 's feloldására biztunk magunkban.

A' társaság e' célnak elérhetése végett ohajtásit mindenek előtt szeretett Nádorunknak jelenté be hódoló tisztelettel, annak bölcs tanácsa 's hathatós pártfogásaért legőszintébb bizodalommal esedezván. A' fenséges Hercegeknek országszerte isméretes kegyessége igyekezetünket különös buzgósággal előmozdítani méltóztatott, 's minekünk — midőn legmélyebb köszönetünket Ó Fenségének ezenel bemutatjuk — szerencsénk van egyszersmind a' Tekintetes Rendek előtt jelentetni, hogy mélyen tisztelt Nádorunk kegyelméből a' társaság most már mind azon előtervek birtokában van, mellyek legfelsőbb parancsából az Építő Igazgatóság—Aedilis Directio — által csupán e' célra, eléggé nem dicsérhető szorgalommal 's pontossággal készítettének, 's mellyek a' folytatandó munkának szükséges és biztos alapit alkotják, ugy annyira, hogy midőn most a' Dunának két város-közi mélysege, sebessége, áradásinak phasisai, fenéke 's a' t. legpontosabban ismérve vannak, 's ezen kívül e' tárgy körül a' mult idők tapasztalási is összeszedettek, — fontos okoknál fogva, legnagyobb hihetőséggel állíthatják az alulirtak, hogy egy állóhidnak Pest és Buda-közi physikai létesítése előttök többé nincs a' lehetetlenségek során.

Tekintetes Rendek! Az egész kérdés e tárgy körül most csak abban látszik fekünni: vallyon hasznos volna e, ha Pest-Budát egy állóhid kötné egybe? 's vallyon kívánja, akarja e Nemzetünk, hogy ez meglegyen? — és valóban csak ezen kettőre szoríttatik, ítéletünk szerint, az egész tárgy; mert az, a' mitül visszajed a' gyáva és mi felülmulja egyesek erejét, mind azon diadalmaskodik Erő és Nemzet! A' mi a' hasznot illeti Tekintetes Rendek, az iránt nem akarunk egy szót is veszteni, mert azon — kivált most, midőn az idők eseti — — — a' külföld fergetegi annyira intenek szoros Összeköttetésre, Egyesülésre, Egyességre — senki, a' ki látni akar, többé nem kételkedik; 's így e' részben egyedül a' Nemzet köz akarata szülhet sikert — —, az egész Nemzet köz akarata; mert mire mehetnek egyesek, 's még társaságok is — megpendítésen, felvilágosításon kívül egy olly tárgyban, mellynél ha csalni nem akarjuk magunkat, óriásibb a' most élő emberek közt alig van, 's mellynek diadalmas sikereztetésére, ugy szólván, az egész művelt világnak ebéli intelligentiáját felébreszteni 's használni szükséges.

'S im ezen utolsó ok birt minket azon bátorságra, a' Tekintetes Rendek elibe egy olly tárggyal járulnunk, melly az idő rövidsége 's egyéb körülállások miatt nem rendeltethetett még tökéletesen el; a' mi okbul ez uttal még nem is azt kérjük a' Tekintetes Rendektől, hogy a' dolgot magokévé tegyék, hanem alázatos kérelmünk mostanság egyedül oda járul: "Méltóztassanak azt hathatós pártfogások alá venni, 's honunk minden törvényhatóságának kegyesen ajánlani ugy, hogy tartandó országgyűlésünkön — midőn mi addig is mind azt, a' mi a' dolog sikeresítésére szükségesnek látszik, mind jobban 's jobban kifejtteni 's felvilágosítani iparkodunk — az egyesült Nemzeti képviselésnek fejet 's tétet hajtván, minden idővesztés nélkül, legmélyebb tisztelettel, tiszta szándéku fáradozásink gyümölcsét bemutathassuk. Kik egyébiránt kegyességökbe ajánlottak hódoló tisztelettel maradunk a' Tekintetes Karoknak és Rendeknek alázatos szolgálói. — Az egész tár-

saság nevében Gróf Andrássy György mk. Gróf Széchenyi István mk. Pesten Junius 14dikén 1832.

Végzés: Különös örömükre szolgálván az egybegyült Rendeknek, hogy a' folyamodó Társaságnak hazafiui buzgóságából eredt törekedése és fáradozása által azon körülállás, hogy hazánk két fővárosinak egy állóhid által leendő összekapcsoltatása nincs a' physikai lehetetlenségek sorában, mint a' társaság állítása szerint már tudva vagon, 's hogy e' szerint, habár ezen ohajtásnak sikereltetése nem meggyőzhetetlen ugyan, de fontos tekintetű akadályok elhárításától függ, még is azon kérdés, mellyet mindenekelőtt felvilágosítani szükséges volt: ha vallyon a' Duna mélysége, sebessége, partjai 's más e'félék engedik e' egy illetén állandó kapocs felállíttatását? — valahára már most a' haza előtt megfejtve léssen; annál fogva valamint egy részről a' Társaságnak ezen dicséretes és közhasznu munkálkodását illó figyelemre nem méltatni nem lehetett, úgy más részről, hogy a' vármegye ezen ügyet magáévé tegye, 's annak az országgyűlés által leendő előmozdítatását eszközölhesse, szükségesnek itélték az egybegyült Rendek, hogy ezen tárgy még bővebben fejtsék ki, 's a' midőn nem csak a' lehetőség bebizonyítva, de minden egyéb ezen tárgy felvilágosítására szolgálható körülállások, azon mértékben, mellyben azt minden a' haza egyesült Rendeinek bemutatandó dolog kívánja, kimerítve lesznek, az e'képen ha nem is tökéletes, de, a' mennyire lehetséges léssen, a' tökéletességhez közelitő módon szerkezett munka (mellynek eszközlését a' Társaság maga is igéri) ujlag terjesztessék elő, hogy ahoz képest akkor, az iránt: vallyon és mit kell e' fontos tárgyban a' jövő országgyűlésre küldendő megyebeli követeknek utasításul adni? bővebben tanácskozni lehessen. — Minthogy azonban már a' szándék maga és azon tiszta indulat, melly a' Társaságot lelkesíti, 's eddig is annak lépéseit vezérlette, olly jeles és dicséretre méltó, hogy attól a' pártfogást megtagadni nem lehet; annál fogvást a' folyamodó urak esedezőlevelöknek közlése mellett az Ország min-

denTörvényhatósági felszólíttatni rendeltettek, hogy e' közönségesen 'ohajtott tárgyat, mellynek sikereltetése a' haza részeinek állandóul leendő egyesítettésök által a' nemzeti erő a' kereskedés virágzásának előmozdítására egy egy leghathatósabb eszköz lenne, — addig is míglen a' Társaság munkálkodásinak továbbbi sikeréről bővebb tudósítást teend 's az egész tárgyra még nagyobb világosságot terjesztend, illő figyelembe és szinte pártfogások alá venni ne terheltessenek.“

Ipolyságh jun. 25dikén: Bús csapás érte városunk nagyobb részét, mély szomorúságba ejtette az élet javainak megszerzésében bajlódó telkes gazdák 's kézi munkások szorgalmas felekezetét, mert, a' midőn a' kaszálás 's egyéb mezei foglalatosságik után vidám 's nyugott szívvel látnának, a' mindent emésztő tűz haragos lángjai, egy a' vármegyeházon túl, az Ipoly mellett fekvő házból kiütvén, másodfél óra eltelté alatt 130 házat szérüs kertekkel 's pajtákkal együtt elhamvasztottak. Sietteté e' pusztító vész sebes előhaladtát a' megeredt szélvihar is, melly az éjszaki bércezek barlangiból bősziült orkán módjára zudulván pusztító dűhvel szórta 's hordta szerte az üszköket, 's a' zivatar szárnyain repülvevillogó pernyét; rémitő volt a' susztorgó láng, 's vad ropogással rohanó szarufák súlyos zuhogását szemlélni — zokegó sirás, őrzöngő lárma hasogatták a' levegőt 's az elnyomordottak öszve csoportozott csapatú keserű érzést gerjesztének az emberiség mostoha sorsán szánakozó bús szivekben. — A' mult nyáron épült megyeház, az ahhoz mellékelt várnagy lakással áldozatja lön ezen iszonyú tűznek, a' melly egész megyénkire terjedő veszteségnek csupán az enyhíti súlyát, hogy a' Levél- és Pörtár épsége, előbbinek ugyan Bakay László ur, mint Levéltárnok gondviselése, utóbbinak pedig Okolicsányi Károly fő sz. bíró ur előrelátó igyekezete által, ámbár a' legrettentőbb veszély közepett, ügyesen fentartatott. Elégett az Ipoly innenső partján fekvő káptalani épület is, 's füdele zsarátnagiból a' szentegyház felé csaptak a' lángok, mellynek kettős tornya szövétnék gyanánt lobogott, harangjai pedig az izzó tűz forróságától

elolvadoztak. — Sűrű vastag füstgomolyokkal telt el a' levegő ürege, 's messze terülvén a' láthatáron, terhes felhők gyanánt koválygott az égboltozat alatt. A' sors vas keze illy karba helyezé szegény adózó népünket, melly ügyefogyott állapotja miatt könnyel ázó szemekkel sohajtoz az eget urához. — Álmélkodva tekint az utas a' pusztá házak szomorú sorain végig, egyedül a' kormos kémények megromgált falai ötlenek a' néző szemébe, 's a' roskadó falfokok bús maradványai ósz régiségi romokat ábrázolnak elébe. A' szenvedő Emberiség baráti előtt szép alkalom táruul itt jótékony adakozással ez inségre jutott embertársink sorsát enyhíteni. A' pénzbeli segédelmet legezé irányosb az ipolysághi plebanushoz nagytsízt. Királyi János urhoz utasítani mind a' közel mind a' távol helyzetűektől. Milly vigasztalás volna illy esetekben, ha minden Megye 's Törvényhatóság tűzkármentő intézettel bírna.

Gömörbül jun. fogytán: A' kereszt. Jánosí vásár Jolsván igen nevezetes szokott lenni az egész körülvidékre nézve. Ez idén részese volt a' közönséges sáfrányos és zsidó szatócsokon kívül pesti, losonczi, rozsnói, breznobányai 's más tájbéli kalmárság is csinos árutárakkal. E' mellett számos kereskedő gyült össze — a' mint ez minden esztendőn e' vásárkor meg szokott történni — kik mindenféle vásznat öszvevásároltak. E' vásár előtt már másfél héttel kezdődött 's folyvást tartott a' vászonvásár, de főkép jun. 23dik és 24dikén nagyon népes volt, midőn a' vevők is megsaporodtak. Azonban általányosan a' vászonnak nem volt nagy ára. — E' vásár az egész megyére nézve úgy szólván megszabja a' marha' árát, most ugyan kevesebb marhát hajtottak ide, mint egyébkor, azért drága is volt a' szép; hanem annál olcsóbb áron kelt a' gabona, minthogy igen sok szekér volt jelen azzal rakodtan.

A N G L I A.

A' conservatív club (tory club) eget földet indít meg, hogy a' legközelebbi, új parlamenti tagok választásán tory candidatusit tolhassa elé 's talán majd a' nemzet nyakára is. — Tömérdek summát rakának össze a' vá-

lasztókat megvesztegethetni. Két herceg e' célra, mint mondják, 400,000 pengő forintot ajánlott. Ellenben a' birminghami politikai egyesület (union) felszólítást bocsátott közre az egész királyság választóihoz olly czéllal, hogy ezek most már, a' törvényesen reformált parlamentbe, senkit követül ne válasszanak, ki előre meg nem igéri, hogy a' nemzeti inség okainak 's tartós orvoslás-módjának ószinte vizsgálat alá vételit fogja sürgetni. Mellyik felekezetnek szentebb, nemesb, emberibb célja?

A' lordcancellárnak (Brougham) testvére candidatus Kendale (város) részéről. Campbell Tamás a' híres költő, Glasgow részéről van candidatusnak meghiva; maga London (a' City, azaz belsőváros) a' torykhoz hajló Thompson helyébe hihetőleg a' mostani lord-mayort, ki utóbb a' reformbill sikerültére fellette sokat tett, fogja követül választani. — Továbbá Portsmouthban egy kávékénytelen volt czimerét, melly „herceg Wellington“hoz szólott levenni, mivel vendégei csak azért maradtak el. Birminghamban az eddigi Wellingtonutca *Attwood utczának* kereszteltetett; miért? ujságunk figyelmes olvasói tudni fogják. Ezek mintegy előjelei azon szellemnek, mellyben a' jövő parlament nagyobb része választatni fog.

A' Globe szerint herceg Wellingtont jun. 18dikán, a' Waterlooi ütközet (17ed évi) napján a' londoni pór nép kifütyölte, kigúnyolta, sárral hajigálta, sőt az utczára le is akarta lováról rántani, 's csak a' segédül hitt politiahajduk menték meg a' herceget még durvább erőszakoskodástól. Hogy ez az angol nép ollyan intolerans! —

Van már egy 65dik protocolluma is a' londoni conferentiának, mellyben, párisi ujságok szerint, a' Belgium részére eső statusadósság kifizetése biztosítottatik; az öt hatalmasság elszánt akaratját nyilatkoztatja ki, hogy a' két ország között fenforgó vetekedésnek valahára vége szakadjon már, mire nézve határidőt szab ki, mellyre a' Hollandok az antwerpi fellegrvárból elvonulván a' belga földet egészen odahagyják. Ha az antwerpi vár július 20dikaig ált nem lesz adva, akkor ezt

az öt hatalmasság fogja erővel is eszközölni. — A' hollandi partmelléken vagy az ugy nevezett sekélyen (Dünen) már is áll egy angol hajósereg admiral P. Malcolm vezérlése alatt 's a' Francziák, kik különben is vigyázó sereget tartanak a' határszáron, nem fognak késni hajócsapatjokat az Angolokéval egyesíteni.

FRANCZIAORSZÁG.

A' Moniteur jun. 19dikén ezeket közli nyugotról: „A' chouanok utóbbi veszteségök óta Jallais-nál (Maine et Loire megyében) folyvást adják meg magokat; vezéreik cserbe hagyják őket 's elszéledtek, a' fegyver elszedés rendszeren történik. Ordener generallieutenant azon nemzetiőrscapattal, melly 12 nap óta St. Lambert, Chemillé 's több más helységet megszállva tartja, Angersbe visszatért. Ugyanezt tevé (azaz haza vonult) a' saumuri nemzeti őrség is, 's minekutána Grenobleból a' 35dik ezred megérkezett, elég embere lesz a' generálnak az egész tartományt a' seregszétanyáztatása (cantonnirungssystem) által megszállatni 's így minden további támadást lehetlenné tenni. Néhány gyógyíthatatlan chouan, 's több illy bordájú menedéket a' kétségbeesésen kívül nem találván, minden módon azt igyekeznek a' sikágon elhívetni, hogy még nincs mindennek vége, 's a' vonakodó lakosokat folyvást bujtogatja. De erőködésök hasztalan; a' nagyobb rész hinni és bizni kezd a' kormány erejében. Morbihan folyvást nyugton maradt. A' régi chouanságnak ez az egyetlen megyéje, melly a' jelen támadásban fegyveres részt nem vön.“

A' parisi haditörvényszék előtt jun. 18dikán Geoffroy képiró pöre fordult elő. A' vád abból állott, hogy Geoffroy jun. 5dikén egy vörös zászlót vett, mellynek lobogóján fehér és fekete betűkkel e' szók látszának: Szabadság vagy halál! továbbá, hogy azoknak, kik a' katonákra lóttek, puskaport osztta ki. A' törvényszék Geoffroyt bünösnek ítélvén fejére halált mondott. Ez a' revisio szokott útjára folyamodott.

A' berryi hercegné mult majusban Parisban is volt, jelesül 13dikától 15dikeig több látogatást tett St. Germain külvárosban a' nélkül hogy felfedeztetnék. Az éjet azonban min-

denkor 2—3 órányira tölté Paristól. Majus 18dika óta folyvást Vendéban tartózkodott, 's most mindinkább hihetővé válik azon hir, hogy a' nyugoti partokon hajóra ült. —

(A. Z.), „De hová jutunk mi?“ így szól a' Gazette de France: „Chateaubriand, Fitzjames, Hyde de Neuville urak fogva; Berryer az ifjabb Nantesben zár alatt; követkamarai tagok a' katonatörvényszék elől futva; a' parisi és nyugoti börtönök tömve, Francziák francia fegyver által leölve; tudományos iskolák eloszlatva; anuló ifjak számüzetve; Cathelineau gyilkolva; hőslélkü asszonyok (a' Berry herczegné) veszélyek között bolyongva, vagy talán katonahalálal kimulva; egy ifju Montmorency mint isméretlen tartóztatva le; Lafayette, mint Bonaparte alatt, falujába vonultan; Paris és négy megye ostromállapotban; politiahajduk és a' katonaság menekvő Francziákat üldözve; — ez, ez a' mi legujabb helyzetünk rajza. Milly csapás, melly istenostora érte ez országot? — Ó mi másképp vala ez 1824 boldog napjaiban! A' hajdan olly fényes királyi udvar mivé lett? X. Károly, kinek uralkodásra jötte köz örvendezéssel fogadtatott, most számüzetve sir Francziaország sérvei felett (szép sirás!); miniszterek, Polignac és társai, 's volt francia követek elvonultan, erős zár alatt végzik napjaikat minden haszon nélkül az országnak; azaz oppositio, melly magát dicsőnek nevezé, eloszlott, elbágyadt; minden nagy név homályba borult, minden remény, minden szép csalatás eltűnt; minden kifordult a' maga természetes állásából. Ama' nagy férjfiak a' republicanak, kik Francziaország határit egész Europa ellen meg tudák védeni, 's a' Vendéiak, kik hitöket e' nagy republicanusokellen folyvást védelmezék, most egyiránt gúny és sérelem tárgyai. Brigand (zsvány, haramia) vagy terrorist nevezet éri mind azokat (t. i. a' chouanokat és republicanusokat), kik szivre egyiránt nagyok és fellengők, csupán cselekvésmódjokban vétkesek. Nem, ez így soká nem maradhat; az illy állapot a' polgári társaságnak valami nagy, mély sebére mutat, melly ellen szinte hatalmas gyógy-szer kell. 's a' t. — Ezen gyógyszer pedig a' Gazette

hire szerint az ország összes statusai egybehivatásokban áll; noha ez annyi volna épen, mint újra és előlrül kezdeni a' zavart, mellyből mind az ország mind a' kormány egyiránt menekedni akar, bár milly áron, de azt nem tudja sem ez sem amaz megfejteni hogy? mikép? — —).

A' parisi első és második haditörvényszék jun. 19—21 napjain az utóbbi támadásban résztvettek közül többet, kit halálra, kit 10—15 esztendei rabságra ítelt. Geoffroy (igen ügyes caricatura- (torz-kép) festő, ki szinte halálra ítéltetett) pöre még nincs eldöntve, 's a' feljebbviteli törvényszék előtt hatalmasan fog védetni; még eddig egy halálos ítélet sem hajtatott végre.

Chateaubriand és Hyde de Neuville urak a' hozzájuk küldött kérdő bírónak épen nem akartak felelni 's az ujságlevelekben kinyilatkoztaták: hogy egy olly kormány ítélőszéke előtt, mellyet ők vagy ex principio törvénytelennek, mint Chateaubriand, vagy a' törvény köréből kilépettnek 's így csak de facto fenállónak (mint Hyde de Neuville) ismérnek, felelni, habár önvédelmökre is, nem fognak, minthogy minden legkisebb formaszertint adott felelet az ítélőszék illetőségének (Competenz) megismerése volna. Chateaubriand nevét sem akará megmondani; ámbar beszélgetőleg 's törvényes formákon kívül a' kérdő bírónak mint privát embernek a' szükségesnek látszó felvilágosításokat adni nem vonakodott. Hyde de Neuville felelni kész, mihelyest a' törvényesség ujolag helyre áll. Hg Fitzjames egész hosszú protestatiot adott a' politiapraefectusnak által a' haditörvényszék incompetentiája, az 1830-diki chartán ennek behozatása 's a' sajtószabadság elnyomatása által esett sérelmek, 's az uralkodó hatalom minden tettei ellen, mellyek őt egy illyes (incompetens) törvényszék elibe, bár tanuképen csak, állithatnák, vagy őt egy visszaható törvénykezés befolyása alá helyezhetnék. — Odillon-Barrot Hyde de Neuville urnak megirta, hogy ügye védelmét egész készséggel vállalja fel.

Berryer, az ifjabb, Nantesból jun. 19-dikén irt levelében kinyilatkoztatja, hogy ő

jun. 6 és 7dike közötti éjjel a' charentei praefectus által, ki a' parancsolat okát nem tudá, egyenesen a' belső minister, Montalivet ur, telegraph által érkezett rendeletére fogatott el 's legelőször is junius 18dikán kérdezte-tett ki Nantesban. E' szerint megczáfoltatik az, hogy Chateaubriand Hyde de Neuville és Fitzjames urak, kik mint tudjuk, jun. 16dikán vitettek zár alá, az ifjabb Berryer vallo-mási következésében fogattak volna el. —

Hyde de Neuville ur, ki beteg, a' belső minister (Montalivet) parancsolatjára a' politiapraefecturából, hol fogva volt, kórházba szállítatott.

BELGIUM.

Azon kemény jegyzék, mellyet a' belga meghatalmazott (Goblet) a' conferentiának jun. 2dikán áttadott, eképen szól: Az alólirt meghatalmazott vevé azon jegyzéket majus 20dikáról, mellyet Ó Exejok a' 61, 62, és 63dik protocollumok másolatival együtt hozzá utasítottak. E' protocollumok 's az azokhoz csatolt függelék (I. Jelenkor 52) nyilván mutatják, hogy Ó Felsége, Holland királya, el van szánva, semmi tekintetbe sem venni a' szövetekezett udvarok nyilatkozásit. Ennélfogvást az alólirt meghatalmazott kénytelen a' conferentiának ezennel kinyilatkoztatni, hogy míg hollandi király Ó Felsége a' novemb. 15diki szerződést feltételetlen nem fogadja el, Ó Felsége a' Belgák királya, ámbár nem örö-mest, kötelességének isméri, minden további alkudozást félbeszakasztani. — — Míg, így szól alább, a' conferentiát képző meghatalmazottak, udvaraiktól olly utasítást 's fölhatalmazást nem kapnak, melly semmi kétséget ne engedjen többé ezeknek szándékaik felől, 's míg hollandi király Ó Felsége jeleit nem adja, hogy szertelen követelésitől eláll: — addig belga király Ó Felsége nem látja által, mit lehessen olly alkudozások által nyerni, mellyek épen semmi következményt (resultatum) sem szülhetnek, a' mint ezt az utóbbi 18 hónap tapasztalási 's mindannyi protocollumai bebizonyíták. Azonban az alólirt meghatalmazott kész leendő az alkudozásokat folytatni, mihelyest hollandi király Ó Felsége hajlandónak mutatkozik arra, hogy szö-

vetségesei előterjesztésöknek engedjen 's a' november 15diki szerződést, legalább is úgy, mint a' további alkuvás alapját, elfogadja. De egyszersmind ünnepélyesen (solenniter) kinyilatkoztatja (a' belga meghatalmazott), hogy ő semmi közleményt Ó Felsége a' hollandi király részéről ezentul hivatalosnak nem ismér el, mellyet a' Hollandiaknak a' belga földről eltakarodások 's Thorn ur szabadon bocsáttatása nem követ. — És ha az itt említett két dolog hosszabb időig is elmarad, azon esetre belga király Ó Felsége fentartja magának, a' november 15diki szerződés azon pontjait, mellyek erre képesek, fegyver erejével is végre hajtani, 's meg van győződve, hogy az azon szerződést aláirt hatalmasságok örömmel fogják látni, ha annak valósítottásához végre meg lesz téve a' kezdet. De a' király, békes indulattal lévén különben, csak a' legvégső esetben fog erőszakhoz nyúlni, de minckelötte azt tenné, határidőt fog a' Hollandiaknak Belgiumból kitarodásokra szabni. Alólirt fentartja magának e' határnapról tudósítani a' conferentiát, mihelyest arról ő maga tudósítva leendő. — Goblet. — Hadi készülétek, Brüssselben kivált, folyvást erősen tétetnek.

NÉMETORSZÁG.

A' bajor rajnamelléki kerületi kormányhoz következő királyi rendelés érkezett junius 22dikén: Lajos, király. Annál igazságosb vala fájdalunk a' rajnai kerületben legujabban történt sérelmei miatt a' törvényes rendnek, minél inkább szívünkön feküdt mindenkor, lakosainak javát az idő elháríthatlan mostohasága mellett is előmozdítanunk. Milly kevésse tulajdonítjuk is mi a' kerület egyetemének, összeségének azt, a' mit egyes rossz szándékuaktól néhány elcsábított általveve, szintolly elevenül érezzük magunkat kormányzói kötelességinknél fogva felszólítva, kifejteni a' törvények teljes erejét a' dolgok olly állapotja ellen, melly a' status legszentebb érdekeit (interesse), Bajorországnak a' külföld iránti viszonyait (Verhältniss) 's az alkotmány által a' csendes polgároknak biztosított személy- és vagyonbátorságot egyiránt támadja meg. — Ez okon küldjük statusminis-

terünket Wrede tábornagy (feldmarsal) hget rendkívüli udvar-biztosul, olly felhatalmazással, mellynek kiterjedtsége a' mi bizodal munknak e' statutiszt több izben bebizonyított hűsé- ge. és belátásába teljesen megfelel. — Hogy pedig azon rendelések, mellyeket ő a' törvény fentartatása végett hozand minden esetre végre is hajtathassanak, egyszersmind ele- gendő katonae-rot rendeltünk parancsai alá. — Várjuk és hisszük, hogy az általunk rendelt udvari rendkívüli biztos szava ki fog hallgat- tatni 's a' törvényes rend minden község ke- lőbe azonnal visszatér. Szintugy bizhatnak ré- szökről rajnamellék lakosi Bennünk 's hon- atyai gondoskodásunkban, hogy minden igaz- gatási hiba, mellyről t. i. törvényes uton fogunk értesíttetni, szintazon jóakarattal lesz viz- gálat alá véve 's elhárítva, mellyel a' bajor rajnamellék saját institutioit, annak a' sta- tusegyetemhez lett kapcsoltatásakor, egész e- rejökben meghagytuk, 's az alkotmány közös jótétei mellett folyvást fentartottuk.

De ha bizodal munk megcsalátnék: akkor magoknak tulajdonítsák egyedül az ellenállók mind azon kedvetlen következeseket, mellyeket a' törvény illy esetekben világosan kijelel; de a' mellyek alkalmazását mi országlásunk leg- szomerubb pillantatai közé fognók számlálni. Kerületi kormányzékünknek meghagyatik, hogy jelen patensünket 's abban kijelelt e- rős szándékunkat a' hivatalos tudósításokban (Amtsblatt) hirré tegye, ezenkívül minden község által nyilvános fölolvastatás és föl- szegzés által tudassa, 's annak végrehajtásá- ban teljes kötelesség szerint munkás legyen. Költ a' mi szék- és fővárosunkban, Mün- chenben, jun. 22dikén 1832. Lajos; (a' mi- nisterek).

A' rajnamellékre rendelt bajor seregek vezére generall. Lamotte jun. 23dikán Speier- be érkezett. Zweibrückenben jun. 20dikán reg- gel házfürkészet tartatott Schüler, Savoye, Geib, Denis, Pistor, Eilfer és Nickel, a' hambachi gyülekezetnél magokat inkább vagy kevesebbé compromittáltak lakásin. Mint hal- lik, nem sok nyomosat találtak. Hochdörfer, Grosze és Pistor ellen elfogatási-parancs ada- tott, de ezt szökéssel előzte meg mind a' há-

rom. Wirth és Siebenpfeiffer (a' két kolom- pos) itt fogva ül. Schüler Francziaországba szökött által.

A' nassauai uralkodó herczeg minden, ki- vált politikai czélu gyülekezetet, mellyre a' hivataloktól engedelem adva nincsen, eltiltott, el a' külföldön történhető illyes gyülekezetek- beli részvételt, el minden egyesületet, melly a' politia tudta nélkül állana fel, el a' külföldi egyesületek részére szánt pénzszedést, mint szinte a' szokatlan, nem-országos jegyek és cocardok viselését is. A' vétség ezen tilalmak ellen, ha más nagyobb bünnel nincs egybe- kapcsolva, legfeljebb 30 fital, vagy testileg négyhédi fogsággal büntettetik.

OLASZORSZÁG.

Az anconai liberalisok utóbbi levelünk- ben említett nyilatkozását mint választottak: gróf Giuseppe, Barnaba Pichi, gróf Tommaso Ricotti, ügyvéd Felice Rossi, ügyvéd Tom- masini, Camillo Bianchi kereskedő, Baldan- toni A. hires mechanicus 's Guiseppe Lesti kéz- műves nyujtották által. Estve ez függesztetett az utczasarkokra: Ancona polgárai ma, jun. 3- dikán, házok kivilágítása által fognak a' köz kívánságnak megfelelni. "A' kivilágítás közös volt és pompás. A' játékszin szinte kivilágit- tatott; Cubières generált és a' pápai prodele- gatust itt örömjaj fogadta, 's az éljen! után ezen köz kiáltás: Buone leggi! jó törvények! Lehet é szívrehatóbb 's érzékenyítőbb valami, mint midőn egy keresztény kormány alatt élő várasai nép szinte a' zajgásig és rendetlenke- désig csapó hévvel törvényt! törvényt! kiáltoz. Törvényt, hogy a' polgár jusai körét ismérje 's a' legszentebbek gyakorlatában őt méltatlankodó önkény ne akadályozza, 's jó törvényt, melly az időhöz és emberekhez vi- lágos értelemmel szabva, minden rosznak, min- den zajnak 's kivált az erőszakos reformnak elejét vegye!

GÖRÖGORSZÁG.

Corfui, jun. 4dikén költ tudósítások sze- rint Görögország a' legnagyobb zavarban van. Moreából egész nemzetségek költöznek ki a' joniai szigetekbe. Patrast Tsavella seregei tarták elfoglalva, 's Corfuba hire jött már, hogy Naupliába a' londoni szerződést aláírt

három hatalmasság seregei bementek, 's Patrast is szándékjok vala megszállani. — Gróf Capodistrias Ágoston Corfuból Odessának indult; honnan Pétervárába fog utazni. —

C H I N A.

Végre megkaptuk hivatalosan, így szól a' Canton-Register (ujság), a' császár két fijának születéséről szóló tudósítást. Legelső, a' mit parancsul adott irántok a' császár az vala különös, hogy számokra Kang-Hi szótárának újabb kiadása másoltassék le. Azóta parancsolat jött, hogy az öregebb Yi-tsu, 's az ifjabb Yi-tsung nevet kapjon és viseljen. —

Li kormányzó a' minap szép szín alatt egy igen kedves ajándékot nyujta be a' császárnak. T. i. Chinában (hol a' statushiteles és bankok nincsenek olly vig divatban mint nálunk) a' finantzministereknek tisztök az, hogy a' kiadást a' bevételhez mindaddig egyengessék, mindaddiglan gazdálkodjanak, míg egyik a' másikat épen felüti. Ennél fogva igen jól esik Ó Felségének, ha öök vagy más valaki egy kis privát cassát titkos kiadásokra, vagy egyik favorita nőjének túpénzül juttatnak kezébe. A' csalfa Li, ki egy hongkereskedőtül nem rég 300,000 tail-t csikart ki, azt hazudá, hogy ő e' pénzt leégett palotája romjai között találta, 's minthogy az oda hihetőleg egy előbbi kormányzó által rejtetett, 's azt a' korona sajátjának tekinti, ezennel által is adja. — Ezen „jó maga viseletének“ köszöni a' derék Li mind azon megtiszteltetést, mellyet utóbb az udvartól nyert.

ELEGY HIREK.

Párisban a' hadminister előterjesztésére a' polytechnikai iskola vizsonti elrendelése iránt a' király 207 ifúnak adott engedelmet tanulás folytatásra, mivel nyomosabb vizsgálatok után nyilvános, hogy a' minapi vérengző napokban nem csak nem harczoltak többi társikkal a' jelenkormányi rendszer el-

len, hanem azt tetemes szolgálatok által gyámolták is; ennél fogva csak 60nan záratnak ki végképen.

Jun. 11dikén nyitattott fel Bentham testamentoma, melly valóban ritka 's különös. A' végrehajtó, dr Bowring, kit B. tizenkét év óta meghitt barátjának mond. Ennek hagyá Bentham a' Westminster-Review nevű (időszakírás) jövedelmeiből járó részét, minden költséget, melly munkáji kiadására (a' Benthaméira t. i.) megkivántatnék, továbbá a' finantzáról, statusgazdaságról, parlament-reformról, gyarmatok emancipatiójáról 's újpanoptikonról szóló kéziratait és könyveit. Unokaöccsének, Bentham Györgynek, a' logikát és törvénytudományt érdeklő kéziratait, nem különben a' nyelvészetet illető gyűjteményét. Chadwick barátjának (ki egyszersmind másod végrehajtó) minden törvényosztályi könyveit 's már kijött munkáit, törvénygyűjteményét, röpke-írást (Flugschrift) 's még 100 font sterlinget. Doane volt ségédjének 's rokonának orgonáját 's az angol törvényekről szóló könyveket. John Koe törvénytudósának a' neki kölcsönzött 's mindeddig nála lévő könyveket. Végre a' még megmaradó könyveket a' londoni egyetemnek (universitásnak). Ezen kívül több más barátinak gyűrűket hagyott képével és hajával 's ezen barátok között van Lafayette, Say, van de Weyer, Bowring 's mintegy 17 más, 's közöttük egy asszony is, Austin londoni juris-professornak hitese. —

Pénzfolyamat:

Bécs (Junius 30dikán) közép ár:	
Státus 5 pC. kötelezőlev.	86 $\frac{7}{8}$ p. p.
— 4 pC.	76 — — —
— 1820diki nyeres. kölcsön	175 $\frac{1}{2}$ — —
— 1821diki	122 $\frac{1}{4}$ — —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pc. banko kötel.	47 — — —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCent kötel.	— — — —
Bank-actiák v. részvények darabja	— — — —

A' gabonának pesti piaczi ára Junius 3dikán 1832.

Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	140	133 $\frac{1}{2}$	120	Zab	31 $\frac{1}{2}$	30	29 $\frac{1}{2}$
Kétszeres	93 $\frac{1}{2}$	90	85 $\frac{1}{2}$	Köles	45 $\frac{1}{2}$	—	—
Bosz	58 $\frac{2}{3}$	56 $\frac{2}{3}$	53 $\frac{1}{3}$	Köles-kása	—	—	—
Árpa	—	—	—	Kukoricza	44	43 $\frac{1}{2}$	42

Szerkezteti Helmezy. — Nyomatja Landerer.